GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

Romănia și străinătate:

Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 235. *Duminecă, 19 (31) Octomvre.* 1886.

Brașovŭ, 18 Octomvre 1886.

Ganditu-s'a ministrulŭ de interne Tisza Kalman la urmările, ce le póte avé rescriptulŭ sĕu dela 19 Octomvre a. c. prin care aprobă darea pentru Kulturegylet votată în adunarea comitatului Tĕrnavei micĭ?

Cu motive temeinice a fostŭ arătatŭ părintele protopopŭ Iacobŭ Macaveiu nedreptatea ce li se face celorŭ 84% de locuitorĭ nemaghiarĭ din numitulŭ județŭ, impuindu-li-se o contribuțiune pentru o reuniune privată maghiară cu scopurĭ specifice maghiare; a arătatŭ câtă nemulțumire póte nasce o asemenea dare, când bietulŭ poporŭ nicĭ dările ordinare către statŭ nu le mai póte plăti, și a terminatŭ cu următórea seriósă apostrofare:

„...Maiorităţii maghiare din representanța comitatului nu-i este ertatŭ a-șĭ esercia potestatea temporală așa, ca Nemaghiarii sĕ-o considere de-o tiranisare constituțională, ce în' urma urmelorŭ este în stare a spulbera tótă încrederea, ér aceasta din urmă împrejurare nu póte fi decâtŭ în detrimentulŭ concordiei dorite de fiăcare patriotŭ adevĕratŭ.“ (A se vedé „Gaz. Trans.“ nr. 224 și 225 din 1886.)

In terminii cei mai moderațĭ și aleșĭ a desfășuratŭ așadér părintele protopopŭ icóna tristelorŭ urmărĭ, ce le póte avé hotărîrea Ungurilorŭ din D-Sân-Mărtinŭ. Și ce'i rĕspunde ministrulŭ?

— Ingrijirea vóstră nu este nicĭdecum justificată, căcĭ eu, Tisza Kalman, vĕ asigurŭ, că kulturegyletulŭ nu are nicĭ o intențiune ostilă față cu diferitele naționalitățĭ.

Nicĭodată unŭ ministru nu a luatŭ o rĕspundere mai gravă asupră-șĭ, ca ministrulŭ de interne unguerescŭ prin acéstă afirmare. Pe ce șĭ-o întemeiéză d-lŭ Tisza? Pe asigurările ce le-a primitŭ dela kulturegyletiștii din Clușiu?

Ei bine, kulturegyletiștii abia au aflatŭ despre rescriptulŭ din vorbă alŭ lui Tisza și l'au și desmințitŭ în ceea ce privesce afirmarea lui de mai susŭ.

Avemŭ înaintea nóstră articulele, prin carĭ ḍiarele maghiare din Clușiu au salutatŭ decisiunea ministrului dela 19 a lunei curente. Sĕ vedemŭ care este înțelesulŭ bucuriei lorŭ.

Guvernamentalulŭ „Magyar Polgar“ vede în cuvintele ministrului promisiunea, că va aproba în viitorŭ preliminarea de aruncurĭ la dare, *mai alesŭ în acele comitate, unde trăiescŭ Maghiarii între Românĭ și Sașĭ.* De aceea recomandă în deosebĭ comitatelorŭ din Ardélŭ, sĕ urmeze esemplului datŭ de comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, ca înmulțindu-se prin contribuțiunĭ de acestea averea kulturegyletului, acesta sĕ-șĭ pótă întinde *propaganda sa de cucerire* (hoditás).

In altŭ numĕrŭ numita fóiă vorbesce de problemele *relațiunilorŭ schimbate* ale comitatelorŭ, îmbărbătândŭ pe membrii Kulturegyletului, ca agitațiunea socială sĕ-o schimbe cu *agitațiunea prin iurisdicțiunĭ*; în fine îșĭ esprimă dorința ca esemplulŭ celorŭ din Tĕrnava-mică sĕ le dea Kulturegyletistilorŭ putere, încredere și însuflețire nouă pentru **continuarea luptei.** („Magyar Polgar“ nr. 248 și 249 din 1886).

„Kolozsvari Közlöny,“ ḍiarŭ subvenționatŭ de guvernŭ, stă sĕ-șĭ sară din piele de bucuriă, că Tisza, „bărbatulŭ de statŭ liberalŭ și dreptŭ“ a rupt'o cu reserva, ce a observat'o până acum față cu nisuințele kulturegyletului și fără a ține sémă de sgnmotulŭ „agitatorilorŭ“ din sînulŭ naționalităților, a trecutŭ cu totulŭ în tabĕra șovinistilorŭ, dându-le o a doua carte de iertare (szabadalomlevelet) și declarându-i de ómenĭ pacĭnicĭ și fără de nicĭ o prihană. „Acum,“ ḍice numita fóiă, „reuniunea nóstră de cultură, care fù primită la începutŭ cu atâta temere pipăitóre (tapogato félenkséggel) este prin acéstă *acceptată.* In fine spune, că Ardélulŭ e *amenințatŭ* (de cine? — Red. Gaz. Trans.) și de aceea kulturegyletulŭ trebue sĕ adune cu orĭ-ce prețŭ unŭ fondŭ mare; comitatele sĕ jertféscă și sĕ ajute Ardealului . . .

Opozițiunalulŭ „Ellenzék“ ḍice, că s'a accentuatŭ necurmatŭ, că *Ardélulŭ sĕ fiă întăritŭ* în contra orĭ-cărei eventualitățĭ: „eată acum se oferă ocasiunea, s'a aflatŭ modulŭ consolidării lui...“ „Kulturegyletulŭ voiesce sĕ dea *cultură acestui bastionŭ de apĕrare* alŭ statului maghiarŭ.“ De aceea felicită comitatulŭ Tĕrnavei micĭ, că e primulŭ, care șĭ-a impusŭ o dare în „interesulŭ comunŭ“ și regretă, că comitatulŭ Sătmarului a rĕmasŭ îndĕrĕtŭ, deórece o parte din membrii representanței lui au protestatŭ în contra principiului de așĭ impune înșișĭ astfelŭ de ḍărĭ. („Ellenzék“ dela 28 Oct. a. c.)

Foile maghiare ne vorbescŭ de „relațiunĭ schimbate“ de „agitațiunĭ prin comitate“ de „continuarea luptei pentru cucerire“, de „Ardélulŭ amenințatŭ“ de necesitatea de-a se aduna banĭ pentru Kulturegylet, „ca sĕ pótă da cultură Ardélului,“ nu numai poporului maghiarŭ din Ardélŭ.

Nu este acésta o desmințire flagrantă a afirmărei lui Tisza Kalman, că Kulturegyletulŭ nu are intențiunĭ ostile față cu naționalitățile nemaghiare?

Crisa bulgară.

— Sosirea năilorŭ rusescĭ la Varna confirmată, n'a produsŭ până acum mare impresiune în Bulgaria. Ca rĕspunsŭ la nota generalului Kaulbars, care spune că Rusia va considera ca o provocare condamnarea oficerilorŭ implicațĭ în lovitura de statŭ, e posibilŭ că guvernulŭ va pune în libertate pe aceștĭ oficerĭ, cu condițiune ca Rusia sĕ recunóscă puterile Adunării.

— Șcirile despre trimeterea unorŭ năi de rĕsboiu ruse la Varna și descoperirea unui complotŭ la Lompalanka suntŭ luate în Berlinŭ fórte multŭ în seriosŭ. *„Nordd. Allg. Zeitung“* scrie: Prin acésta se constată simptome de o iritațiune mare și critică.

— Oficerulŭ bulgarŭ Kodeakoff, care primise dela Kaulbars în Șumla o recompensă de 1000 napoleonĭ spre a se duce la Vidinŭ sĕ agite acolo în sensulŭ Rusiei, a fostŭ dusŭ legatŭ în Sofia și datŭ în paza sentinelei palatului.

— Candidatura ducelui Iohann Albrecht de Mecklenburg pentru tronulŭ bulgarŭ se desminte în Berlinŭ: din contră, decă Sobrania va alege pe prințulŭ Waldemar alŭ Danemarcei, acestŭ actŭ s'ar puté accepta.

— Foia oficiósă rusă *„St. Petersburgskia Wiedomosti“* află, că Rusia în curênd va pune sĕ se ocupe Varna, Dobrogea séu o insulă aprópe de Dardanele, „ca de aci sĕ influințeze nemijlocitŭ și necontenitŭ asupra afacerilorŭ din peninsula balcanică.“ Și oficiósa *Novoe Vremja*“ inseréză acéstă șcire.

— In Constantinopolŭ se aștéptă dela noulŭ ambasadorŭ englesŭ, Sir White, că dênsulŭ va rupe cu politica nehotărîtă de până acum a Angliel în Orientŭ și va observa o atitudine mai energică. Silințele sale vorŭ fi îndreptate póte contra tendințelorŭ ruse de alianță, oferindŭ Porții vre-unŭ pretestŭ bine-venitŭ spre a respinge acele tendințe.

— *„Telegrafului“* i se scrie din Odesa, că în ḍiua de 13 Octomvre v. generalulŭ majorŭ Kazansky a plecatŭ la Petersburgŭ, fiindŭ chematŭ acolo de către generalulŭ Vanovsky, ministrulŭ de rĕsboiu. Generalulŭ Kazansky este pomojniculŭ șefului armatei casermate lângă Odesa și Nicolaeff. Acéstă plecare se esplică la Odesa ca fiindŭ în legătură cu evenimentele din Bulgaria.

— Se scrie din Petersburgŭ, că Țarulŭ a alcătuitŭ pe lângă persóna sa unŭ consiliu intimŭ de generalĭ, cu care se sfătuesce în tóte cele privitóre la afacerile bulgare. Acestŭ consiliu se compune din generalii Gurco, Radetsky, comitele Șuwaloff, Roop, Petrașevsky, Alchazoff și principele Ciavciavadze.

Sfințirea catedralei dela Curtea de Argeșŭ.

Dămŭ după „Voința Națională“ câteva amĕrunte despre actulŭ sfințirei mărețel Catedrale dela Curtea de Argeșŭ, ce s'a sĕvêrșitŭ Duminecă în 12 Octomvre:

Duminecă desŭ de diminéță întregulŭ orașŭ fù în picióre.

La óra 8 s'a datŭ prin clopote semnalulŭ deschiderei bisericei. In spațiósa curte a Catedralei deja plină de mulțime, care acoperise și tótă câmpia din jurulŭ grădinei, se aflau înșirate douĕ batalióne de dorobanțĭ, ér afară din curte o bateriă de artileriă. Grilagiulŭ care inconjóră curtea era împodobitŭ cu drapele tricolore, ér la intrarea principală era rădicatŭ unŭ prea frumosŭ arcŭ de triumfŭ.

Mai nainte de sosirea regelui și reginei, s'a făcutŭ în cuvuclionulŭ din fața bisericei, de către arhimandritulŭ Haritonŭ, vicarulŭ episcopiei Râmnicului și Noului-Severinŭ, sânțirea apei. După acéstă ceremoniă, salve de tunurĭ anunțară sosirea Suveranilorŭ. Dela pórtă până la ușa bisericei unŭ frumosŭ covorŭ era așternutŭ pe josŭ, ér pe o parte și pe alta erau înșirațĭ preoțĭ îmbrăcațĭ în sf. odăjdii. La 9 óre sosiră Suveranii în trăsura de gală a Curței regale, escortată de unŭ escadonŭ de călărașĭ, intrară în curtea Catedralei în sunetele clopotelorŭ, ale musicelorŭ și ale urărilorŭ mulțimei rădicate la cea mai de susŭ notă a entusiasmului. La scară Suveranii fură întêmpinațĭ de d-nii miniștrii, de ambasadorulŭ francesŭ Coutouly, germanŭ Busch, italianŭ Tornieli, belgian Hoorickx, însărcinatulŭ de afacerĭ Austro-Ungarŭ, Egeregg, T. Maiorescu, Gr. Tocilescu, etc. de mai multe dómne, printre carĭ d-na Coutouly, soția ambasadorului francesŭ, purtândŭ unŭ prea frumosŭ costumŭ românŭ naționalŭ; etc. ér la ușa bisericei MM. LL. fură întêmpinate de Episcopulŭ Ghenadie cu Crucea și sf. Evangheliă, înconjuratŭ de Metropolitulŭ Moldovei, Episcopii Dunărei de Josŭ și Buzĕului, de Vicarulŭ sf. Metropolie Ungro-Vlahiei locțiitorŭ de Metropolitŭ Primatŭ și de unŭ numerosŭ clerŭ.

Dupăce Suveranii sărutară Crucea și sf. Evangheliă, intrară în biserică în cântările corului. Regele fù luatŭ la brațŭ de Episcopulŭ de Argeșŭ și condusŭ la Tronulŭ Regalŭ așeḍatŭ la drépta, ér Regina fù condusă la brațŭ la Tronulŭ din stânga de Metropolitulŭ Moldovei. După aceea Episcopulŭ Ghenadie cu clerulŭ, intrândŭ în sf. Altarŭ, au ocolitŭ sf. Pristolŭ, cântândŭ *Isaia Dănțuesce;* apoi Episcopulŭ cu Regele și Regina, clerulŭ, persónele oficiale și publiculŭ eșiră afară, unde sub cuvuclionulŭ bisericei, se începù sfințirea bisericei mai întêiu prin cetirea apostolului și evangheliei; în totŭ timpulŭ acesta Suveranii, clerulŭ, armata, și întregulŭ poporŭ stăteau în genunchĭ. Era ceva fórte impunĕtorŭ. După terminarea acestei rugăciunĭ toțĭ se sculară și se făcù prima ocolire a bisericei, în timpulŭ căreia arhimandritulŭ Haritonŭ stropia cu aiasmă poporulŭ și armata. Acéstă ocolire s'a făcutŭ de trei orĭ și la fiăcare rugăciune înălțată Celui de susŭ înaintea bisericei, Regele și Regina cu clerulŭ și cu totŭ poporulŭ stăteau în genunchĭ.

După a treia ocolire, Episcopulŭ de Argeșŭ cu Suveranii și întregulŭ clerŭ și poporŭ au urcatŭ treptele bisericei, ale cărei ușĭ erau închise de arhimandritulŭ Haritonŭ, care, însoțitŭ de duoi diaconĭ cu chivotele în mânĭ, intrase de mai nainte în biserică. Suveranii și Episcopulŭ ajungêndŭ la ușa bisericei, s'au rostitŭ următórele de Episcopulŭ: — Rădicațĭ boerĭ porțile vóstre și vețĭ rădica porțile vecĭnice și va intra împĕratulŭ mărirei.

Arhimandritulŭ Haritonŭ a întrebatŭ: Cine este acesta împĕratulŭ mărirei?

Episcopulŭ rĕspunse: — Domnulŭ celŭ mare și puternicŭ, Domnulŭ celŭ tare în rĕsboiu, acesta este împĕratulŭ mărirei.

Acésta s'a repetatŭ de trei orĭ și ușile bisericei s'au deschisŭ și au intratŭ Suveranii, Episcopulŭ, clerulŭ și poporulŭ, îndreptându-se spre altarŭ, unde s'a începutŭ așeḍarea sf. Móște sub piatra sf. Pristolŭ; ér într'unŭ tubŭ de metalŭ masivŭ, Regina a pusŭ hrisovulŭ reconstruirei mânăstirei semnatŭ de Regele și Regina, de Episcopulŭ de Argeșŭ, Ghenadie, și de Sturdza, ministrulŭ cultelorŭ. Acestŭ tubŭ a fostŭ așeḍatŭ totŭ sub piatra sf. Pristolŭ, unde s'a turnatŭ peste elŭ din aromatele de târnosealǎ și s'a acoperitŭ cu o placă de metalŭ. In urmă s'a începutŭ spălarea pietrei sf. Pristolŭ cu apă și săpunŭ de către înșișĭ Regele și Regina, carĭ au fostŭ încinșĭ cu câte unŭ șorțŭ albŭ de atlasŭ, de Episcopulŭ de Argeșŭ, care s'a îmbrăcatŭ cu o cămașă de atlasŭ samanie, Mitropolitulŭ Moldovei, Episcopii Dunărei de Josŭ și Buzĕu, de cei 4 arhierei, carĭ au oficiatŭ sf. Liturghiă împreună cu Episcopulŭ de Argeșŭ, și de celălaltŭ clerŭ; la acéstă spălare a luatŭ parte și ministrulŭ cultelorŭ. Totŭ aceste persóne au ștersŭ cu buretele apa aromată. După spălare și ștergere Episcopulŭ de Argeșŭ a așeḍatŭ cei 4 Evangeliștĭ la cele 4 colțurĭ ale pietrei sf. Pristolŭ, apoi a insemnatŭ cu sf. Mirŭ în semnulŭ crucei sf Pris-

tolŭ şi s'a acoperitŭ piatra sf. Pristolŭ cu pânză de inŭ şi cu póle de stofă făcută anume pentru acéstă ocasiune.

După acésta, Episcopulŭ de Argeşŭ înmuindăndŭ în sfintele aromate şi în sf. Mirŭ vêrfurile a patru prăjinĭ acoperite cu bumbacŭ, dete câte una din ele Regelui şi Reginei, ministrului cultelorŭ, ér una o opri Episcopulŭ. Suveranii, Episcopulŭ de Argeşŭ şi ministrulŭ cultelorŭ făcură cu aceste prăjinĭ semnulŭ crucei în 4 părţĭ ale altarului, apoi în biserică la têmplă, d'asupra ferestrelorŭ, d'asupra interiorului bisericei şi în fine d'asupra intrărei principale a bisericei După aceea Episcopulŭ, însoţitŭ de Suveranĭ şi de ministrulŭ cultelorŭ, intrară din nou în altarŭ, facêndŭ trei închinăciunĭ înaintea sf. Pristolŭ şi sărutândŭ sf. Evangeliă, scrisă de însuşĭ augusta mână a graţiósei nóstre Suverane, Crucea şi sf. Pristolŭ, după care Suveranii eşindŭ din altarŭ trecură la tronurile regale, ér episcopulŭ eşi în mijloculŭ bisericei unde era aşteptatŭ de cei 4 arhierei şi 2 archimandriţĭ îmbrăcaţĭ în sf. odăjdii şi s'a începutŭ oficiarea sf. liturghii.

Intregulŭ serviciu a ţinutŭ aprópe trei óre, în timpulŭ căruia nu se audia decâtŭ rugăciunele şi cântările ce se înălţau lui D-ḑeu. Arareorĭ s'a mai vêḑutŭ unŭ asemenea serviciu, care a fostŭ ascultatŭ cu cea mai mare religiositate de Suveranĭ şi întregulŭ poporŭ. Mi niştrii străinĭ carĭ asistau au rĕmasŭ adêncŭ mişcaţĭ de magnificenţa solemnităţei acestui serviciu divinŭ şi au esprimatŭ la eşire Episcopului neştearsa impresiune ce le-a făcutŭ acéstă pompósă solemnitate religiósă.

După terminarea sf. liturghii, Episcopulŭ de Argeşŭ Ghenadie, îmbrăcatŭ în vestmintele sacerdotale, cu mitră pe capŭ şi cu cârja în mână, eşindŭ din sf. altarŭ şi venindŭ între sfeşnicele cele marĭ, în faţa suveranilorŭ şi a poporului rosti următorulŭ cuvêntŭ:

„Sire, Dómnă şi iubiţĭ creştinĭ! Astăḑĭ, când tresaltă în cerŭ de bucuriă sufletele primilorŭ fundatorĭ ai acestui minunatŭ monumentŭ, Neagoe Vodă şi Despina Dómnă, vêḑêndŭ la câtă mărire s'a ridicatŭ biserica de cătră demnii Lorŭ urmaşĭ şi iubiţii Suveranĭ ai poporului românŭ, sufletulŭ meu, mişcatŭ mai multŭ decâtŭ orĭ şi când în viéţa mea, simte şi este pĕtrunsŭ, de cea mai adêncă bucuriă.«

„Sire! Nicĭ-odată acestŭ sf. locaşŭ n'a fostŭ mai strălucitŭ ca în acéstă oră. Nicĭ-odată n'a simţitŭ poporulŭ românŭ mai mare bucuriă sufletéscă ca acum când Vĕ are în mijloculŭ sĕu în acéstă sfântă şi strălucitóre biserică, care reedificată, în ḑilele Vóstre, s'a şi ridicatŭ în vechea ei splendóre. Voi, alesulŭ poporului românŭ şi unsŭ alŭ lui D-ḑeu, n'aţĭ fostŭ decâtŭ o adevĕrată fericire a acestei de D-ḑeu păzită ţĕ·ă credinciósă creştină. Prin Voi şi faptele Vóstre se glorifică D-ḑeu, se măreşte şi măndreşte poporulŭ românŭ. Fapte de acestea lucrau vitejii de odinióră ai neamului nostru. Voi pe câmpulŭ de resbelŭ a-ţĭ condusŭ pe fii României, şi i-a-ţĭ încununatŭ cu laurii victoriei, a-ţĭ îndeplinitŭ ultima voinţă a străbunilorŭ, a-ţĭ complectatŭ opera lorŭ, a-ţĭ împlinitŭ visulŭ Românilorŭ şi în sfêrşitŭ a-ţĭ împodobitŭ ţéra ca pe o mirésă cu coróna ce i se cuvine. Acéstă mărire, acéstă gloriă se vede că Provedinţa Vi le pregătise Voué încă de când marele patriotŭ Ioanŭ Constantinŭ Brătianu, primulŭ ministru, care ca altŭ profetŭ Samuilŭ a fostŭ trimisŭ sĕ Vĕ aducă frumósa veste de chemarea ce D-ḑeu şi ţéra Vĕ făcea încă din cea mai fragedă vêrstă.

„Sire! Toţĭ Românii dămŭ atenţiune asupra muncei Vóstre dela 1866 şi până astăḑĭ; toţĭ suntemŭ convinşĭ de mărirea şi progresulŭ la care a ajunsŭ în ţéra timpulŭ de faţă. Ne bucurămŭ mai alesŭ, că biserica a începutŭ sĕ'şĭ ia sborulŭ cătră vechia ei splendóre. De aceea glorificămŭ pe D-ḑeu cu tótă inima şi cu totŭ sufletulŭ în totŭ minutulŭ ḑi şi nópte. Vomŭ păstra dér Voué şi guvernului Vostru pururea recunoscinţă.«

„Faptele stau de faţă; ceea ce nu s'a pututŭ face de secule, se face astăḑĭ în ḑilele Vóstre pentru întărirea şi mărirea nóstră. Cele mai multe bisericĭ monumentale s'au readusŭ în starea lorŭ primitivă prin iniţiativa şi augusta vóstră patronare. La Iaşĭ s'a reedificatŭ biserica sf. Mitropolii şi biserica Trei-Ierarchĭ, la Tergovişte biserica vechei Mitropolii, şi aicĭ în vechia reşedinţă din Eparchia Argeşului s'a ridicatŭ falnicŭ şi mândră acéstă biserică catedrală, care face fala României şi admiraţia tuturorŭ popórelorŭ. Istoria ne spune, că fapte de acestea cu carĭ M. V. împodobiţĭ tronulŭ şi asiguraţĭ viitorulŭ ţĕrei, au mărituŭ totdéuna neamurile. Biserica ne-a salvatŭ totdéuna; cu biserica aţĭ lucratŭ şi biserica V'a ajutatŭ.«

„Devisa vóstră »Nimicŭ fără D-ḑeu« duce la fericire şi la mântuire pe orice poporŭ. Acéstă cale pe care mergeţĭ M. V. s'o îmbrăţişeze cei actualĭ ca generaţiele viitóre sĕ pótă avea temeliă de credinţă, de frumóse obiceiurĭ şi de fapte virtuóse, prin carĭ sĕ ne urmeze şi cu carĭ sĕ ne glorifice şi ei pe noi ca şi noi pe părinţii noştri. Credinţa strămoşéscă şi bisericele nóstre monumentale şi-au găsitŭ sprijinulŭ cuvenitŭ şi s'au ridicatŭ şi se ridică cu fruntea strălucită spre cerŭ pentru gloria sfintei Treimĭ şi a Maicei D-lui şi pentru fala neamului românescŭ.«

„Şi ce devĕdă mai mare despre dragostea gloriosului nostru Rege şi a graţiósei nóstre Regine pentru cele sfinte şi naţionale, decâtŭ reedificarea şi împodobirea acestei case Dumneḑeescĭ cu tótă strălucirea cea vechiă? Mulţumescŭ Prea Curatei şi pururea feciórei Maria, protectórea acestui sf. locaşŭ, că m'a învrednicitŭ şi pe mine smeritulŭ sĕ ridicŭ sub acestŭ acoperemêntŭ divinŭ glasulŭ meu şi sĕ rogŭ pe celŭ A Totŭ Puternicŭ ca sĕ ajute Suveranului şi Suveranei nóstre sĕ mérgă înainte pe acéstă cale şi sĕ sporéscă şirulŭ faptelorŭ mareţe şi virtuóse, cu carĭ s'a împodobitŭ tronulŭ României. Clerulŭ şi poporulŭ românŭ, pururea credinciosŭ Suveranului, care a condusŭ ţéra pe calea prosperităţii şi a reînviatŭ virtuţile strămoşescĭ pe câmpulŭ de gloriă alŭ independinţei, aduce mulţumirile sale respectuóse şi devotamentulŭ sĕu cătră acelŭ ce n'a uitatŭ nicĭ în timpulŭ resbelului datoria cătră sf. Altar şi ridicarea acestui sacru monumentŭ din ruina în care căḑuse de ḑecimĭ de anĭ.«

„Cu multe odóre noui şi frumóse s'a împodobitŭ acéstă biserică măréţă, cu care se mândresce Eparchia Argeşului şi România întrégă. Dér nicĭ unulŭ nu întrece acéstă sfântă evângeliă scrisă cu o răbdare îngeréscă de aceeaşĭ mână Augustă, care a legatŭ ranele vitejilorŭ nostri căḑuţĭ pe câmpulŭ de gloriă.«

„Binecuvêntatŭ fiă acestŭ sfântŭ odorŭ! Binecuvêntaţĭ fiă acei ce o vorŭ asculta şi se vorŭ adăpa din acestŭ isvorŭ alŭ cuvêntului Dumneḑeescŭ, care a scăpatŭ omenirea de sclăviă şi a deschisŭ porţile cerului tuturorŭ credincioşilorŭ.

„Binecuvintéză Dumneḑeule A Totŭ Puternice pe iubitulŭ şi vitézulŭ nostru Rege Carolŭ I, pe graţiósa şi piósa nóstră Regină Elisabeta, pe ministrii ţĕrei, pe clerulŭ nostru, pe vitejii nostri ostaşĭ, urmaşii credincioşĭ ai străbunilorŭ lorŭ, şi pe totŭ poporulŭ românŭ, ca sĕ învingă tóte răutăţile şi sĕ pue sub piciόre pe totŭ vrăşmaşulŭ şi pismaşulŭ, pentru fericirea acestei scumpe ţĕrĭ şi întărirea credinţei părinţilorŭ nostri.“

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

Nu arareorĭ cetimŭ în foile unguresci *acte de barbariă* comise de gendarmii d-lui Tisza. Unŭ nou actŭ de acéstă natură ni-se comunică din Şimonulŭ Branului cu data 25 Octomvre. n.: »Erĭ, Dumineca în 24/10 a. c., şi-a serbatŭ nunta locuitorulŭ din acéstă comună, anume George Tătulea, la care a luatŭ parte unŭ numĕrŭ mărişorŭ de ómenĭ şi tocmai când se aflau în voia cea mai bună, pe la 4 óre p. mer., se înfăţişéză înaintea jocului unŭ gendarmŭ, carele era armatŭ numai cu sabia, fără de a fi în serviciu; însĕ spre a se face »vestitŭ,« se ia în vorbă cu unŭ individŭ, anume Vasilie Munteanu, carele era după cum se ḑice cam lovitŭ cu leuca, şi după ce au schimbatŭ amêndoi câteva vorbe, voinicosulŭ gendarmŭ iritatŭ de sângele ungurescŭ, scóte sabia şi începe a lovi pe bietulŭ Românŭ de mai multe orĭ, causându-i mai multe rănĭ grave la mânĭ, aşa încâtŭ décă s'ar şi vindeca cu mare greutate, mânĭ sănĕtóse nu va mai avea în vecĭ. In urma acésta se duce »vestitulŭ« gendarmŭ şi raportéză comandantului »nobila faptă“ şi acesta trămite o patrulă de 2 gendarmĭ înarmaţĭ ca sĕ aresteze pe bietulŭ omŭ, carele din causa scurgerei sângelui abia mai putea sufla, şi după ce şi aceştia i-au mai datŭ nenorocitului ca medicină câteva palme, l'au pusŭ pe nisce rudurĭ cumpănitŭ şi aşa l'au transportatŭ la casa de siguranţă (casarmă) ca pe unŭ animalŭ mortŭ. S'a făcutŭ arătare la locurile competente. Ce va eşi vomŭ vedea.“— Când vorŭ înceta d-le Tisza asemenea sĕlbătăcii?

—x—

»Kolozsvári Közlöny« scrie că o persónă demnă de tótă încrederea i'i împărtăşesce din *Gurghiu*, că preotulŭ rom. cat. de acolo, *Bálint Gergely*, printr'o predică *a combătutŭ scólele de statŭ maghiare* ḑicêndŭ, că *„scóla de statŭ nu e altceva, decâtŭ unŭ pĕcătosŭ cuibŭ alŭ respândirii nereligiosităţii, pe care arŭ trebui sĕ o despreţuiéscă orĭ-ce creştinŭ şi sĕ-şĭ feréscă de ea copiii spre mântuirea lorŭ sufletéscă.* — Se înţelege că „patrioţii« s'au făcutŭ focŭ şi cătranŭ contra preotului.

—x—

Comitetulŭ damelorŭ din Viena pentru provederea studenţilorŭ săracĭ cu mâncare înfiinţatŭ în anulŭ trecutŭ a adresatŭ unŭ apelŭ cătră inimile generóse, d'a contribui cu banĭ pentru a se cumpăra mărcĭ de abonamentŭ la mâncare pentru studenţii săracĭ din ţĕrile ungare, carĭ se află în Viena în numĕrŭ de 200. Contribuirile se trimitŭ d-nei Ida Barber în Viena II, Wasnergasse 5. Banii ce se vorŭ trimite din ţĕrile ungare se vorŭ întrebuinţa numai pentru studenţii din acesle ţĕrĭ aflătorĭ în Viena.

—x—

Éraşĭ a apărutŭ o listişóră de câţiva preoţĭ „pricopsiţĭ“ de ministrulŭ *Trefort*. Ore şi Christosŭ a cerşitŭ de pe la Treforţĭ?

—x—

Solyom-Fekete din Deva a propusŭ sĕ se schimbe în unguresce numele mai multorŭ comune din comitatulŭ Hunedórei. Ce sĕ facă bieţii şovinişţĭ? După atâtea fiascurĭ, baremĭ atâta consolaţiă sĕ aibă, căcĭ comunele totŭ ce suntŭ rĕmânŭ!

—x—

Acum se esplică şi *sinistra scire* ce s'a împrăştiatŭ în Braşovŭ despre *regele Carolŭ alŭ României*. Familia unui lustruitorŭ (Lackirer) anume Karl König din Braşovŭ, care lucra în Bucuresci, primĭ din capitala României o telegramă de cuprinsulŭ: *„König Karl* am Schlagfluss plötzlich gestorben« (falsŭ înţelésă: Regele Carolŭ murĭ repede de apoplexiă.) Nu înţelegemŭ cum şi cine a mai pututŭ face asemenea glume próste.

—x—

Scóla de statŭ din Sebeşŭ, ce s'a deschisŭ în anulŭ acesta, numĕră, găcişĭ câţĭ? — 21 de scolarĭ.: 12 bĕeţĭ şi 9 fetiţe!

—x—

In *Seghedină* s'a descoperitŭ o *bandă de falsificatorĭ de banĭ* Li s'a confiscatŭ 133 bucăţĭ de bancnote falsificate, parte terminate de totŭ, parte numai de jumĕtate, de câte 100 fl., mai multe presse litografice cu utensilie cu totŭ. Falsificarea e complectŭ isbutită. Falsificatorii au fugitŭ.

—x—

FOILETONU.

Achisiţiunĭ coloniale ale puterilor europene.

(Studiu geograficŭ-politicŭ)

de

W. Hausmann.

(Fine.)

Rivalitatea marchisului de *Brazza* şi a lui *Stanley* a conturbatŭ multŭ timpŭ lucrurile, deórece interesele şi nisuinţele lorŭ se încrucişiau adeseorĭ. Incă multŭ timpŭ va mai dura, până ce referinţele din *basinulŭ Congului* se vorŭ consolida într'atâta, încâtŭ sĕ se pótă efectui acolo o colonisaţiune regulată. Până în timpulŭ de faţă ómenii s'au mărginitŭ numai la crearea de aşa numite *staţiunĭ*, carĭ, fiindŭ împrăştiate pe întinderĭ forte marĭ şi locuite de puţinĭ Europenĭ, au putută obţine numai puţine resultate. Comerciulŭ cu osŭ de elefantŭ se va întinde, după cum se prevede, aprópe şi mai multŭ în lungulŭ Congului, însĕ acuma chiarŭ se constată o scădere din ce în ce totŭ mai mare a fildeşului (osului de elefantŭ), deórece indigénii momiţĭ de preţulŭ celŭ mare alŭ fildeşului, procedară cu o furiă de stêrpire fără margini asupra bieţilorŭ elefanţĭ, aşa încâtŭ pustiiră cu desĕvêrşire revirele de vênatŭ cele atâtŭ de îmbelşugate odinióră.

Viitorulŭ va arĕta, décă teritoriulŭ Congului se va dovedi aptŭ pentru cultura bumbacului. Multe greutăţĭ o sĕ fiă de învinsŭ cu procurarea de lucrătorĭ, deórece Negrii nu pré suntŭ aplicaţĭ la lucru continuu şi la timpŭ anumitŭ, fiindŭ ei învĕţaţĭ a trăi mai multŭ cu vênatŭ şi cu póme. Lucrătorĭ europenĭ, chiarŭ décă s'arŭ şi pute căpĕta, nu potŭ fi întrebuinţaţĭ din causa climei celei ucigĕtóre.

Cultura urezului póte s'ar renta cu prisosŭ în şesurile cele tare aşeḑate, umede şi roditóre ale Congului; déră şi la acésta numai lucrătorĭ coloraţĭ (Negri) potŭ fi întrebuinţaţĭ, din causele mai susŭ arĕtate.

Cumcă tutunulŭ cresce cu priinţă aci, se póte presupune cu tótă siguritatea şi productulŭ, pe lângă o tractare corectă raţională, nu va fi cu multŭ mai inferiorŭ decâtŭ tutunulŭ aşa numitŭ *Havanna* şi *Manilla*. La tractarea şi lucrarea acestuia s'arŭ pute întrebuinţa de sigurŭ Europenĭ, deórece la sĕvêrşirea acestorŭ lucrărĭ nu suntŭ siliţĭ a se espune arşiţei sórelui, ci uscarea, sortarea, tescuirea etc. se potŭ de bună séma sĕvêrşi sub unŭ coperişŭ umbrosŭ de palmĭ, într'unŭ şoponŭ mare fără păreţĭ, espusŭ din tóte părţile curentului de aerŭ. Tutunulŭ în tótă forma va face credŭ rentabilŭ în mĕsura cea mai mare transportulŭ pe drumulŭ celŭ îndelungatŭ pe mare.

Afară de grupa de insule numite *Caroline*, de carĭ amintirămŭ pe scurtŭ, unde se vorŭ face de bună sémă numai staţiunĭ de corăbii şi deposite comerciale, Germania a mai luatŭ deja în posesiune pe cea mai mare şi mai însemnată în nordostulŭ acestora, marea insulă numită *Noua-Ghineea*, care pe chartele mai noué este însemnată cu numele *Kaiser Wilhelmsland* (Ţéra-împĕratului Wilhelmŭ). Prin Dr. *Frutsch*, care a petrecutŭ mai mulţĭ anĭ cu nevastă-sa ca colectorŭ şi naturalistŭ în *Noua-Ghineea*, avemŭ scirĭ mai esacte despre acéstă ţéră de altfelŭ aşa de puţinŭ cunoscută. După acestŭ învĕţatŭ şi în acéstă insulă suntŭ ţinuturile de pe lângă ţĕrmurĭ umede şi nesĕnĕtóse, pe când mai înlăuntru şi pe înălţimĭ clima este stêmpĕrată şi sĕnĕtósă.

Intr'altă privinţă ţéra strălucesce în celŭ mai încântătorŭ ornamentŭ alŭ lumii tropice. Palmĭ sulegeţĭ îşĭ légĕnă în aerulŭ celŭ călduţŭ corónele lorŭ cele învĕluite în foi delicate. Lianele se întindŭ în încâlcitură séu în împletiturĭ încurcate dela arbore până la arbore şi servescŭ la multe soiurĭ de maimuţe ca fringhii (funii) de căţăratŭ. Aicĭ îşĭ au patria lorŭ aşa numitele *paserĭ ale paradisului* (Paradiesvögel), carĭ animéză pădurile cu penele lorŭ cele strălucióse. Alcionĭ (paserĭ de ghiaţă= Eisvögel=alcedogigas) pândescŭ pe lângă apele limpeḑĭ după pescii cei strălucitorĭ ca argintulŭ şi se aruncă năpraznicŭ în unde spre a apuca o pradă. Intr'unŭ gigancicŭ *arbore de pâne* (Brotfruchtbaum) se jócă vesele, necăjindu-se una pe alta unŭ cârdŭ de maimuţe micĭ. Din fructele cópte ale arborilorŭ numiţĭ *pisangĭ (musa paradisiaca)* ciocăiescŭ cu ciocurile lorŭ cele încârligate, papagai verḑĭ şi roşii, în vreme ce susŭ în corónele arbo-

Guvernulŭ italianŭ a publicatŭ o lege prin care *se desfiinţéză mănăstirile.* Unŭ cerculară alŭ ministrului de justiţiă *Tajani* interdice d'a se mai primi în mănăstirĭ noviţĭ şi ordonă isgonirea din mănăstirĭ în timpŭ de ḑece ḑile a călugăriţelorŭ, care au făcutŭ votulŭ după publicarea legii.

—x—

Căpitanulŭ *Dragica* dela reg. de inf. 81 din *Brünn* primindŭ o telegramă din Viena, prin care era felicitatŭ pentru înaintarea sa la gradulŭ de maiorŭ — la ce nu se aştepta sigurŭ — murĭ de bucuriă.

—x—

Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica Albă arangiază Sâmbătă la 25 Octomvre (6 Noemvre) 1886 în localităţile societăţei de cantŭ germanŭ dela »Burg« o *Serată* ordinariă cu următórea programă: 1. a) Marşŭ egipteanŭ de I. Strauss b) „Consacrarea" ouverture de Keller, ambele esecutate de musica militară 2. »Hora Sinaia" corŭ bărbătescŭ de G. Ventura, esecutată de corulŭ vocalŭ românŭ. 3. »Valurile Dunărei«, corŭ bărbătescŭ de J. Ioanovicĭ, esecutatŭ de corulŭ vocalŭ românŭ. 4. „Marşulŭ cântăreţilorŭ", corŭ bărbătescŭ de C. G. Porumbescu, esecutatŭ de corulŭ vocalŭ românŭ. 5. „Călĕtoria prin Europa«, Potpourie de Peter's esecutată de musica militară. După acésta urméză: *Germania nouă în Africa*, representaţiune teatrală comică în două acte cu cântece de S. Wenzl, trad. în românesce de C. Strĕmbeiu. Persónele: Giorgiu Kolbe şi Ernest Richter, ingineri germanĭ. Erdmann, servitor de cancelăriă. Mawanketsi, vĕtavulŭ viţei Betsuanilorŭ. Wauwauka, fica acesteia, Matlatsa, damă de curte a acesteia. Zakomo şi Upanda, ostaşĭ de viţa Betsuanilorŭ. Ostaşĭ de viţa Mawanketsianilorŭ. Loculŭ acţiunei: internulŭ Africei. Timpulŭ: presintele. In urmă se începe petrecerea cu danţŭ.

—x—

Garnisóna din Sibiiu a făcutŭ în 28 Octomvre o strălucită ovaţiune comandantului de corpŭ br. *Schönfeld* din incidentulŭ înaintării sale la gradulŭ de Feldzeugmeister. La vorbele br.-lui Schönfeld: »Trăiéscă împĕratulŭ! Éljen a császár!" résună pieţa de strigătele soldaţilorŭ şi mulţimei adunate înaintea edificiului comandei de corpŭ. După ce musica termină cu cântarea, lumea s'a împrăştiatŭ. — Acum sĕ vedeţĭ pe şoviniştĭ cum au sĕ sbiere!

—x—

Elevele din institutulŭ *Vautier* vorŭ da Vinerĭ în 12 Noemvre st. n. în teatrulŭ de aicĭ o *producţiune musicală dramatică.* Venitulŭ e destinatŭ pentru familii sĕrace.

—x—

Cetimŭ în „Dreptatea« din *Craiova*: »S'a instituitŭ unŭ comitetŭ pentru erigerea statuei marelui olteanŭ Tudorŭ Vladimirescu, statua atâtŭ de admirată şi care este opera distinsului d. G. Jolnay Marian. Statua va fi aşeḑată în Craiova, va fi turnată în bronzŭ şi va avea piedestalulŭ de marmoră. Câtŭ pentru suma necesitată de acéstă lucrare, comitetulŭ va face apelŭ la toţĭ Românii carĭ vorŭ sĕ venereze memoria ómenilorŭ marĭ şi suntemŭ sigurĭ că în curĕndŭ acéstă sumă va fi realisată."

—x—

Joia viitóre se va juca în *teatrulŭ germanŭ* de aicĭ în beneficiulŭ bravului regisorŭ d. *Bocka* piesa „Die letzte Liebe" de Doczi.

—x—

Scolarulŭ realistŭ din Viena, Siegfried *Strassberger*, încercândŭ sĕ scie, cum e când cineva se spênḑură, îşĭ perdŭ consciinţa şi murĭ. Mamă-sa vĕḑêndu-i cadavrulŭ îşĭ perdŭ graiulŭ de spaimă. Medicii speră a-i reda graiulŭ.

—x—

Astă séră se va juca la *teatrulŭ germanŭ* comedia „Rosa und Räschen« de Birch-Pfeiffer, din repertoriulŭ Burgteatrului din Viena. Mâne séră, Duminecă, se va juca „Er und sein Spezi" séu »Amicii rĕi si bunĭ.« cea mai nouă comediă de Bruno Zappert.

Acriturĭ patriotice.

Lui »Ellenzék" 'i se sfăşiă inima de durere, vĕḑênd raportele ce 'i se facŭ din comitate despre procesulŭ valachisărei, despre care ḑice că în 10 până în 20 de anĭ a despoiatŭ mulţime de Maghiarĭ de naţionalitatea lorŭ.

E vorba despre Maghiarii din Câmpiă, unŭ ţinutŭ, care este şi a fostŭ de când e lumea locuitŭ esclusivŭ de elementulŭ românescŭ. Poporulŭ românescŭ a fostŭ şi este acela, care îngraşă pe boerii cei cu pintenĭ din Câmpiă, muncindŭ la moşiile lorŭ ḑiua şi nóptea, şi étă că astăḑĭ dreptŭ mulţămire, că sufere a fi esploatatŭ de câţiva boerĭ unguresci, „patrioţii" umblă a-le denega chiar şi trecutulŭ lorŭ istoricŭ românescŭ băgându-i într'unŭ cazanŭ cu Maghiarii, ca „foştĭ Maghiarĭ.«

Pentru curiositate luămŭ şi noi câte-va „informaţiunĭ« ce le face unŭ óre-care Alexandru Karácsony, unŭ »patriotŭ« după calapodulŭ lui »Ellenzék« din comuna Agrişulŭ superiorŭ.

Karácsony ḑice, că a locuitŭ 6 anĭ în Ţagulŭ mare de pe Câmpiă — cerculŭ Ormenişului, comitatulŭ Cojocnei — unde cu durere a trebuitŭ sĕ vĕdă, câtŭ de multŭ s'au valachisatŭ Maghiarii din întregŭ ţinutulŭ acela.

In Ţagulŭ mare — ḑice Karácsony — că mai de multŭ erau 20 familii unguresci de confesiune reformată şi acestea mergeau la biserică în Câtina, care este o comună din apropiere. Astăḑĭ însĕ numai o vĕduvă, a lui Nagy Sándor, mai este care scie vorbi ungurescе; o fiică a acesteia, cu numele Iuli, şi copii ei minorenĭ: Feri şi Gyuri nu sciu ungurescе. Se mai află unŭ óre care Király Iános şi soţia acestuia, carĭ încă vorbescŭ. ungurescе, dér fiii acestora numai valachicesce vorbescŭ. In fine se mai află unŭ Bányai Ferencz, care încă mai vorbesce cam rĕu ungurescе, dér nevasta lui fiindŭ Valahă şi copiii lui vorbescŭ limba »valahă". Afară de aceştia raportorulŭ mai aduce următórele nume, pe carĭ ḑice că le pórtă nisce Maghiarĭ cu totulŭ valahisaţĭ: *Szathmári* şi fiii acestuia; doi inşĭ cu numele *Bányai*; *Fekete Ioanŭ*, care ḑice că mai nainte a fostŭ *Iános* şi fiii lui: Vasilica şi Teodorŭ; *Székely Ioanŭ*. La ceilalţĭ ḑice raportorulŭ că chiar şi conumele le este valahisatŭ.

Câtŭ pentru comuna *Câtina* raportorulŭ ḑice că odinióră douĕ din trei părţĭ au fostŭ Maghiarĭ, acum însĕ abia se află 15 familii, ai căroră membri mai bĕtrânĭ îşĭ vorbescŭ limba lorŭ maternă, cei mai tinerĭ însĕ vorbescŭ mai bucurosŭ limba valahă. Câtŭ pentru ceilalţĭ, partea mai bĕtrână din ei încă mai scie ceva ungurescе, dér partea cea mai tînĕră vorbesce numai valahicesce. Faţă cu comuna acésta află raportorulŭ celŭ mai tristŭ lucru, că deşi se află acolo o biserică rom. cath cu unŭ preotŭ bravŭ, ba înainte cu 5 anĭ se afla şi unŭ preotŭ reformatŭ, cu tóte acestea Maghiarii s'au valahisatŭ cu totulŭ.

După acésta trece raportorulŭ la comuna *Uilaculŭ de Câmpiă*, despre care ḑice că mai multŭ ca două din trei părţĭ au fostŭ Maghiarĭ; şi astă-ḑĭ se află preotŭ şi dascalŭ reformatŭ, dér abia se află în totŭ satulŭ 10 ómenĭ, carĭ mai vorbescŭ încă rĕu ungurescе, ceilalţĭ numai limba valahă o sciu, ba mare parte din ei şi-au lăpădatŭ chiar şi confesiunea. Preotulŭ, învĕţătorulŭ şi cu poporŭ cu totŭ vorbescŭ pururea românesce.

In *Ţagulŭ micŭ* încă au fostŭ mai de multŭ vre-o 10 familii unguresci, dér din acestea numai două familii au mai rĕmasŭ, carĭ sciu sĕ-şĭ vorbéscă limba maternă.

In mijloculŭ Câmpiei se află comuna *Chibulcutŭ*; două din trei părţĭ a locuitorilorŭ au fostŭ Maghiarĭ înainte de asta cu 20 de anĭ. Acum numai jumĕtate suntŭ Maghiarĭ. Aci află raportorulŭ şi ceva îmbucurătorŭ, căcĭ cei mai bĕtrânĭ ḑice, că mai sciu încă limba valahă, dér cei mai tinerĭ vorbescŭ numai ungurescе. Partea mai tînĕră dintre Valahĭ toţĭ sciu ungurescе. Se află orĭ câtŭ de mulţĭ: Moldován Miklos, Moldován Iános şi alţĭ cu nume românescĭ, carĭ însĕ suntŭ curatŭ Maghiarĭ de confesiunea reformată, însĕ Românĭ făcuţĭ din Maghiarĭ nu se află nicĭ unulŭ. Acésta se datoresce preotului reformatŭ Böjte de acolo şi patriotice sale neveste, carĭ pre Valahĭ i-au făcutŭ Maghiarĭ, ér pe Maghiarĭ i-au făcutŭ sĕ-şĭ păzéscă naţionalitatea.

In Igreşulŭ superiorŭ, pe marginea Ciblesului, încă s'au aflatŭ Maghiarĭ, ce află şi astăḑĭ Valahĭ cu numele unguresci: Szigyárto Gergely şi Benedek, dér până acum aşa de multŭ s'au valahisatŭ, încâtŭ nicĭ propria origine nu şĭ-o sciu.

Acum, dupăce amŭ citatŭ aiurările „patriotului«, întrebămŭ: N'a sositŭ óre timpulŭ, ca acei Românĭ, carĭ au nume ce sună a ungurescе, sĕ'şĭ reia frumósele nume românescĭ ale strămoşilorŭ lorŭ, décă mai ţinŭ la neamulŭ şi la legea lorŭ? Nu vĕdŭ ei, că Ungurii mergŭ până acolo, încâtŭ pe Românii, carĭ vorbescŭ ungurescе, îi declară de Maghiarĭ valahisaţĭ? E o insultă pentru neamulŭ românescŭ, sĕ fiă pusŭ pe o tréptă cu Jidovii, singurii, carĭ se maghiariséză.

Ultime scirĭ.

Nişŭ 28 Octomvre. Arangiamentulŭ întervenitŭ între guvernulŭ sêrbescŭ şi ce-lŭ bulgărescŭ obligă pe Bulgaria sĕ evacueze Bregova, alŭ cărei teritoriu va rĕmâné neutru până sĕ se pronunţe o comisiune mixtă. In casulŭ când comisiunea ar fi sĕ se pronunţe pentru cedarea acestui teritoriu Serbiei, acésta din urmă primesce în principiu sĕ'lŭ cedeze Bulgariei în schimbulŭ unui altŭ teritoriu analogŭ. Comisiunea mixtă se va întruni celŭ mai târḑiu în 2 lunĭ pentru a examina raportele comerciale ale celorŭ două state şi sĕ pregătéscă unŭ tratatŭ de comerciu, ce se va încheia înainte de 6 lunĭ Până atuncĭ contractanţĭ se învoiescŭ a protege într'unŭ modŭ reciprocŭ interesele lorŭ comerciale. Bulgaria va interḑice emigranţilorŭ sêrbĭ, şi Serbia emigranţilorŭ bulgarĭ de a se stabili într'o zonă de 60 de chilometri dela graniţă, şi cele două guverne se obligă a dejuca orĭce acţiune încercată contra celorŭ două ţĕrĭ. Bulgaria va termina linia dela Vakarelŭ - Sofia - Zaribrod până la juncţiunea drumurilorŭ de ferŭ sêrbescĭ. Aranjamentulŭ întră în vigóre îndată după schimbulŭ semnăturilorŭ. Regele a primitŭ pe doctorulŭ Stranski în audienţă solemnă.

Viena, 27 Octomvre. (Depeşa întârḑiată în Bulgaria din ordinŭ superiorŭ). Lunĭ pe timpulŭ nopţei o canonieră rusécă a ancoratŭ în portŭ, anunţândŭ apropiata sosire a marelui cuirasatŭ „Mercur". Consululŭ Rusiei s'a dusŭ ierĭ pe bordulŭ canonierei şi a fostŭ salutatŭ prin cincĭ bubuiturĭ de tunŭ. Populaţiunea indigenă alarmată la începutŭ de acéstă salvă de artileriă se linişti îndată. Poporulŭ e cu totulŭ liniştitŭ. Aceste corăbii au fostŭ trimise aci după cererea consulului Rusiei din Varna.

Tîrnova, 28 Octomvre. Consululŭ rusŭ din Varna a expusŭ prefectului plângerile sale contra intrigilorŭ autorităţilorŭ şi ale unei părţĭ din populaţiune. A ameninţatŭ sĕ ia mĕsurĭ de siguranţă riguróse, décă nu vorŭ înceta aceste intrigĭ. Deputaţii şi miniştrii se miră de acéstŭ limbagiu şi spunŭ, că faptele nu justifică întru nimicŭ astfelŭ de ameninţărĭ.

Tîrnova, 28 Octomvre. In întrunirea ce au ţinutŭ ierĭ deputaţii, s'a făcutŭ alusiune la óre-carĭ condiţiunĭ ce ar fi avutŭ de gând Rusia sĕ propună. După nisce informaţiunĭ venite din străinătate, „Rusia ar cere ca ministrulŭ de resbelŭ sĕ fiă unŭ generalŭ rusŭ, ca direcţiunea afacerilorŭ străine sĕ fiă în mânile ministrului din St.-Petersburg; afară de acésta ea ar mai cere revisuirea Constituţiunei şi alegerea unui candidatŭ rusŭ. S'a creḑutŭ la începutŭ că aceste propunerĭ erau formulate într'o nouă notă a Rusiei, dér nu e nimicŭ din tóte acestea şi nu este vorba, decâtŭ de nisce sgomote oficióse fără nicĭ unŭ caracterŭ diplomaticŭ.

St.-Petersburgŭ, 28 Octomvre. Se crede în órecarĭ cercurĭ că cele 2 năĭ trimise la Varna au unŭ echipagiu de 400 de ómenĭ şi că au ordinŭ sĕ ocupe Varna, décă Ruşii arestaţĭ în modŭ ilegalŭ nu vorŭ fi liberaţĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VARNA, 30 Octomvre. — **Incrucişătorulŭ rusŭ „Mercur" a sositŭ aci cu 418 ómenĭ şi 18 tunurĭ.**

TÎRNOVA, 30 Octomvre. — *Guvernulŭ a hotărîtŭ sĕ libereze pe oficerii compromişĭ.*

DIVERSE.

Cununiă. — D-lŭ *Nicolau Ioganŭ*, clericŭ absolutŭ, şi d-şóra *Anna Rusu* îşĭ vorŭ serba cununia lorŭ în 1 Noemvre n. c. în biserica gr.-cat. din Sibiiu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

---

rilorŭ şede la sóre cu multă tignă o mică cétă de *cacaduşĭ* cu căiţe galbene sulfurii.

Fluturĭ minunaţĭ, cu cea mai frumósă croélă a aripilorŭ, sbóră jucându-se din flóre în flóre. Gândacĭ de cea mai minunată strălucire se preumblă pe ramurile şi pe trupinile arborilorŭ giganticĭ şi despicaţĭ, séu desbinaţĭ de vênturĭ, pe când alţii lumineză nóptea cu foculŭ fosforicŭ şi speciile mai micĭ băşbăescŭ ca mii de scântei preste întunecosulŭ plafonŭ alŭ odăii.

De sine se înţelege, că şi aci pândescŭ şerpĭ pe sub florĭ şi printre ramurile arborilorŭ. Şerpele celŭ mare numitŭ „*Python*" (nu va fi óre *boa pitton*=Königschlange?) care încolăcitŭ după trupina unui arbore se încălḑesce la sóre, abia póte fi periculosŭ omului, însĕ cu atâta mai vĕrtosŭ şerpii cei micĭ negri şi verḑĭ, pe carĭ adese orĭ nicĭ că-i póte observa omulŭ.

In fine ni se impune întrebarea: *Pentru ce nu participă şi Austro-Ungaria la marea luptă de întrecere?* Mai este încă locŭ destulŭ pentru întemeiarea de colonii comerciale, şi flota încă este destulŭ de mare, pentru a puté trimete icĭ-colea câte-o corabiă spre a apĕra coloniile mai depărtate. Importulŭ directŭ de producte tropice ar prinde forte bine şi consumenţilorŭ noştri din patriă. Şi urcându-se comunicaţiunea trans-océnică, s'arŭ puté spori şi bunăstarea în lăintrulŭ ţĕrei.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Octomvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103 80	Bonurĭ croato-slavone	104.75
Rentă de hârtiă 5%	92.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.20	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	115 —	Renta de hârtiă austriacă	83.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104 50	Renta de arg. austr.	84 50
Bonurĭ rurale ungare	104.40	Renta de aurŭ austr.	113 80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Losurile din 1860	138 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50	Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50	Act. băncei de creditŭ ung.	292.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Act. băncei de creditŭ austr.	279.90
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.91
		Napoleon-d'orĭ	9.88
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.25
		Londra 10 Livres sterlinge	125.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 16 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	88—	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	103 1/2	104 1/4
» „ „ (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	101—	101 1/2
» » „ (6%)	92 1/2	93 1/4
» » » (5%)	83 3/4	84 1/4
Banca naţională a României 500 Lei	1015	1025
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	270
« » » Naţională	212	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15. 1/2	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02—	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 30 Octomvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.26
Imperialĭ	»	10.23	»	10.26
Galbenĭ	»	5.89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

3—3

Publicaţiune.

Impărţindu-se în fiă-care anŭ o parte din venitulŭ **fundaţiunei princiare „Schwarzenberg-Grüner“** persónelorŭ autorisate militare, sĕ provócă acele persóne militare cu serviciulŭ împlinitŭ din vechiulŭ districtŭ alŭ Braşovului dela gradulŭ de sergentŭ majorŭ în josŭ, — carĭ sĕ credŭ în dreptŭ a fi împărtăşiţĭ din acéstă fundaţiune — a-şi aşterne petiţiunile lorŭ de ajutorare negreşitŭ până la 10 Noemvre a. c. subscrisului oficiu, de óre-ce petiţiunile întrate mai târḑiu se vorŭ refuse.

Braşovŭ, în 14 Octomvre 1886. **Căpitanatulŭ orăşĕnescŭ.**

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.